



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/432/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

416/2012. (XII. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. június 9-én előterjesztett **panaszát** a 2012. december 19-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a Testület elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványán terjesztette elő panaszát, amiben az alábbiakat adta elő.

2012. június 8-án 11 óra körüli időben a panaszos anyósa, özv. K. L. I.-né a panaszos lakóhelyéül szolgáló ingatlan kertjébe dologi elleni erőszakot alkalmazva, az elektromos kapu „benyomásával” bejutott, majd a kertből berohant a házba, és ott meg akarta fojtani a panaszos járókban lévő 11 hónapos gyermekét, K. Z.-t. Csak azért nem történt tragédia, mert panaszos édesanyja kikapta a gyermeket özv. K. L. I.-né kezéből. A panaszos édesanyja segítségért kiabált, de a ház előtt tartózkodó rendőrök, köztük a városi rendőrség parancsnokának helyettese – aki a panaszos megjegyzése szerint az események idején nem viselt azonosítót – csak mosolyogtak a történeten, asszisztáltak a panaszos anyósa által elkövetett bűncselekmény sorozatához, és magukra hagyták a panaszosékat a dühöngő asszonnyal.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2) A panaszos 2012. június 20-án beadványát aláírásával is megerősítette.

3) 2012. július 13-án a panaszos a Testület rendelkezésére bocsátott továbbá egy beadványt, amelyben a férjével közösen részletezi a sérelmezett eseményeket. Abban a panaszos előadja, hogy a rendőri intézkedés alkalmával a rendőrök igazoltatták, és az adatit is rögzítették.

A panaszosnak nincs tudomása róla, hogy az adott napon miért jelentek meg a házuknál a rendőrök. Megjegyzi, hogy másnap próbáltak a rendőrségen az intézkedéssel kapcsolatos iratokhoz hozzájutni, de nem jártak sikerrel.

A panaszos előadja, hogy a sérelmezett eseményeknél „szinte az egész B. Települési rendőrőrs” jelen volt és asszisztált az anyósának, amit a panaszos pontosan látott, mivel ő engedte be őket. A rendőrök közreműködésének volt az eredménye, hogy a panaszos anyósa erőszakkal, a kapu benyomásával bejuthatott az ingatlanba, ott megtámadhatta a panaszos kisfiát, majd a házban szét tudta dobálni a holmijukat.

A panaszos kifogásolja, hogy a rendőrök – köztük az őrsvezető r. őrnagy, aki valamivel később érkezett, mint a többiek – a házban ordítottak az anyósával és nem voltak tekintettel arra, hogy van ott egy kisgyermek is.

Előzményként a panaszos előadja, hogy a férje édesapja 2011. február 2-án hunyt el, és a panaszos férje örökölte az ingatlan felét, amit a férj édesanyjának haszonélvezeti joga terhel. A férj kapcsolata azonban mintegy egy évvel korábban nagyon megromlott az édesanyjával, az anya több feljelentést is tett a fia ellen, a közös családi cég is végelszámolás alá került. A helyzet következtében M. városban ellehetetlenedett az életük. Ezért és mivel sok közüzemi tartozásuk is volt, a miskolci ingatlanjukat eladták, és 2012. március 16-án beköltöztek a B. településen lévő házba. A panaszos anyósa ezt követően az önkormányzattól birtokvédelmet kért és kapott is, azonban a jegyző nem tudta foganatosítani a végrehajtást, ezért azt tanácsolta a panaszos anyósának, hogy forduljon önálló bírósági végrehajtóhoz.

Az adott napon, vagyis 2012. június 8-án a panaszos anyósa két személy kíséretében jelent meg az ingatlannál, ahol a rendőrök már jelen voltak, „önbíráskodva és közbotrányt okozva”, erőszakkal behatolt az ingatlan területére, amihez a rendőrség asszisztált, és ott 11 óra, valamint 13 óra 45 perc között botrányos viselkedést tanúsított.

A panaszos álláspontja szerint a rendőröknek meg kellett volna akadályozni, hogy az anyósa az ingatlan területére bejusson, ha pedig az mégis megtörtént, el kellett volna távolítaniuk onnan. A rendőrök azonban nem így jártak el, a panaszosnak kérése ellenére sem nyújtottak segítséget, sőt magára hagyták „tomboló” anyósával.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A panaszos 2012. június 14-én kelt, kiskorú veszélyeztetése miatt tett feljelentésében előadja, hogy 2012. június 8-án 11 és 13 óra 30 perc közötti időpontban az anyósa, özv. K. L. I.-né erőszakos módon, az elektromos kaput befedezve behatolt a lakóhelyükül szolgáló ingatlan területére, majd a kerten keresztül berohant a lakásba. A panaszos eközben

döbbsen állt a kinti kapunál, mivel a helyszínen levő rendőrök nem akadályozták meg az anyós erőszakos cselekményét. A lakásban a panaszos édesanyja tartózkodott, aki kiskorú gyermekére, K. Z.-re vigyázott. Az ezt követő hangos kiabálás és az édesanyja segélykiáltásai hallatán a panaszos berohant a házba, ahol azt látta, hogy az anyósa a járókában lévő kiskorú gyermek nyakát fogja. A panaszos édesanyja az utolsó pillanatban kapta ki az anyós szorító kezei közül a gyermeket. A panaszos ekkor segítségért kiabált, és beengedte a házba helyszínen tartózkodó rendőröket, akik azonban nem tettek semmit.

A panaszosék a házban ezt követően lezajlott eseményeket már kamerával rögzítették. A felvételtől kitűnik, hogy a panaszos anyósa térben és időben sem orientált, vagyis nincs beszámítható állapotban.

A panaszos szerint nem történt volna meg a fent említett esemény, ha a helyszínen tartózkodó rendőrök nem asszisztálnak az anyós cselekményeihez. Különösen sérelmezi a panaszos F. P. r. főhadnagynak, a B. Települési Rendőrőrs parancsnokhelyettesének cinikus, gúnyos, nemtörődöm hozzáállását.

A panaszos kérte, hogy a fentiek alapján a hatóság intézkedjen anyósa elmeorvosi vizsgálatáról, illetve kérte a B. Települési Rendőrőrs kizárását az eljárásból elfogultság miatt.

Feljelentéséhez csatolta továbbá az események során rögzített 55 perc 58 másodperc hosszú videofelvételét.

2) A panaszos 2012. június 14-én önbíráskodás miatt is feljelentés tett, amiben megismételte a kiskorú veszélyeztetése miatt ugyanazon napon előterjesztett – és az iménti 1)-es pontban ismertetett – feljelentésben foglaltakat.

3) A panaszos férje 2012. június 14-én azonos tartalommal és azonos cselekmények miatt szintén feljelentéseket terjesztett elő, amelyek részletes ismertetésétől a Testület eltekint egyrészt azért, mert a panaszos férjének panaszát a Testület külön eljárásban vizsgálta, másrészt pedig azért, mert az utalt dokumentumok nem tartalmazznak jelen panasz eljárásban releváns információt.

4) A panaszos anyósa 2012. június 1-jén levélben fordult a városi jegyzőhöz. Abban előadta, hogy a panaszos lakóhelyéül megjelölt ingatlannal összefüggő végrehajtási eljárásban a végrehajtási cselekmény foganatosítására 2012. június 4-én került volna sor, azonban az eredménytelen volt. Emiatt a panaszos kérte: a jegyző tegyen intézkedéseket annak érdekében, hogy a rendőrség közreműködjön a végrehajtási eljárásban. Az eljárási cselekmény megismétlésének időpontjaként 2012. június 8-án 11 órát jelölte meg.

5) A panaszos anyósa 2012. június 5-én levélben fordult a rendőrséghez is. Abban szintén leírta, hogy a panaszos lakóhelyéül megjelölt ingatlannal összefüggő végrehajtási eljárásban a végrehajtási cselekmény foganatosítására 2012. június 4-én került volna, azonban az eredménytelen volt. Emiatt a panaszos kérte, hogy a rendőrség működjön közre a végrehajtási eljárásban. Az eljárási cselekmény megismétlésének időpontjaként 2012. június 8-án 11 órát jelölte meg.

6) R. Zs. r. törm. és M. B. r. törm. 2012. június 4-én kelt közös jelentésükben előadták, hogy aznap 11 órakor jelentek meg a panaszos lakóhelyéül megjelölt ingatlannal, mivel onnan „karhatalmi biztosítást” kértek. A helyszínen jelen volt: a panaszos anyósa, K. Sz. L. és F. B.

A panaszos anyósa a rendőröknek átadta a város jegyzője által kiállított iratot, amely szerint az érintett lakcímen birtokvédelem végrehajtására jogosult, és a jegyző végzését is, amelyben döntött arról, hogy a panaszos férje köteles a lakóház új kulcsait édesanyjának (a panaszos anyósának) átadni, a kapuról a láncokat leszedni, azok távirányítóval való működtetését nem gátolni, valamint az ingatlant elhagyni.

Az intézkedés ideje alatt az ingatlanban tartózkodott a panaszos férje, aki a birtokvédelmi végrehajtásnak nem volt hajlandó eleget tenni, és az ingatlant nem volt hajlandó elhagyni. A férfi tájékoztatta az intézkedő rendőrt arról, hogy a S. Városi Bíróságnál kérvényezte a birtokvédelmi végrehajtás felülvizsgálatát és felfüggesztését, továbbá közölte, hogy a bíróság jogerős döntéséig nem hajlandó kiköltözni.

A jelentés rögzíti, hogy mivel a panaszos férje nem tett eleget a végzésben számára meghatározottaknak, vele szemben a későbbiekben a jegyző határozata alapján eljárási bírság is kiszabható.

A helyszínen jelen volt a polgármesteri hivataltól két hatósági tanú, továbbá T. F. és F. P. r. fhdgy. is.

7) R. Zs. r. törm. és M. B. r. törm. 2012. június 8-án kelt jelentésükben előadták, hogy aznap 11 órakor jelentek meg a panaszos lakóhelyéül szolgáló ingatlannal, mivel oda „karhatalmi biztosítást” kértek. A helyszínen jelen volt: a panaszos anyósa, N. Z., és F. B.

A panaszos anyósa a helyszínen a városi jegyzője által kiállított irattal igazolta, hogy az adott lakcímen birtokvédelem végrehajtására jogosult, bemutatta továbbá a jegyző végzését, amely arról rendelkezett, hogy a panaszos férje köteles a lakóház új kulcsait édesanyjának (a panaszos anyósának) átadni, a kapuról a láncokat leszedni, azok távirányítóval való működtetését nem gátolni, valamint az ingatlant elhagyni.

A végrehajtási cselekmény fogatosítását 2012. június 4-én már megkísérelték, azonban az akkor nem vezetett eredményre, mivel a panaszos férje a birtokvédelmi végrehajtásnak nem volt hajlandó eleget tenni, az ingatlant nem volt hajlandó elhagyni, arról tájékoztatta továbbá az intézkedő rendőrt, hogy a S. Városi Bíróságnál kérvényezte a birtokvédelmi végrehajtás felülvizsgálatát és felfüggesztését. Közölte azt is, hogy a bíróság jogerős döntéséig nem hajlandó kiköltözni. A jelentés rögzíti, hogy mivel a panaszos férje nem tett eleget a végzésben számára meghatározottaknak, vele szemben a későbbiekben a jegyző határozata alapján eljárási bírság is kiszabható.

2012. június 8-án a panaszos, valamint a család egy barátja, U.-B. R. tartózkodott az ingatlanban, a panaszos férje nem volt jelen. A panaszos anyósa bejutott az ingatlan kapuján, körbejárta az épületet, majd megkereste és ellenőrizte az ott hátrahagyott személyes dolgait. A helyszínen jelen lévő két hölgy – a panaszos és anyósa – között folyamatos volt a szóváltás, ezért a rendőrök felhívták a figyelmüket a társadalmi együttélés szabályaira, majd távoztak a helyszínről.

Később az ügyelet a járőröket visszairányította a panaszos címére, mivel a panaszos a rendőrségen arról tett bejelentést, hogy az anyósa szakembereket hívott a házhoz, hogy a nyílászárókon a zárat lecseréltesse. A rendőrök ezt követően ismét megjelentek a panaszos címén, és a feleket jogi felvilágosításban részesítették.

A panaszos anyósa a rendőröknek úgy nyilatkozott, hogy a panaszos édesanyja pofon ütötte, ezért a rendőrök felvilágosították arról is, hogy feljelentését a későbbiekben hogyan teheti meg. A panaszos ehhez annyit tett hozzá, hogy az anyósa elkezdte fojtogatni az édesanyja kistestű kutyáját, amit az édesanyja megpróbált megakadályozni, eközben üthette meg nem szándékosan az anyósát.

8) F. P. r. fhdgy. 2012. július 15-én kelt jelentésében előadta, hogy 2012. június 4-én 11 órakor, illetve 2012. június 8-án 11 órakor megjelent a panaszos lakóhelyeül szolgáló címen, mivel ott a panaszos anyósa birtokvédelem végrehajtására volt jogosult a városi jegyző végzése alapján. Az irat a panaszos férjét arra kötelezte, hogy a lakóház új kulcsait adja át az édesanyjának, a kapuról a láncokat szedje le, azok távirányítóval való működtetését ne gátolni, valamint az ingatlant hagyja el.

A helyszínre történő kiérkezést követően az eljáró rendőrök megállapították, hogy a végrehajtás időpontjában a panaszos férje nem tartózkodik a fenti címen, ott csak a panaszos, továbbá a család egy barátja (U.-B. R.) és a panaszos édesanyja (S. A.) van jelen.

A panaszos a rendőröknek úgy nyilatkozott, hogy a végrehajtásnak nem kívánja magát alávetni, az ingatlant nem hagyják el. Közölte továbbá, hogy a Siófoki Városi Bíróságnál kérvényezték a birtokvédelmi végrehajtás felülvizsgálatát, illetve felfüggesztését, azonban amíg nincs jogerős döntés, addig nem hagyják el az ingatlant.

Mivel pedig a panaszos családja nem tett eleget a végzésben meghatározottaknak, az ingatlanba nem kívánták beengedni a panaszos anyósát, utóbbi erővel benyomta az elektromos kaput, és bement az ingatlan területére. Az elektromos kapunak belülről U.-B. R. ellentartott, de csak annyira, hogy azon a panaszos anyósa sérülés nélkül be tudott jutni. A bejutást követően az anyós az épületbe ment, ahol heves szóváltásba keveredett a bent tartózkodó személyekkel. A biztosításban résztvevő rendőrök a tulajdonos kérésére, testi épségének biztosítása érdekében követték őt az épületbe.

A házban az érintett felek között heves viták folytak, amit a felek mobiltelefonokkal folyamatosan rögzítettek. A vita hevében a r. fhdgy. több alkalommal felszólította a feleket, hogy tartsák be a társadalmi együttélés alapvető szabályait. A figyelemfelhívást követően a feleknek a szükséges jogi felvilágosítást is megadta azzal összefüggésben, hogy amennyiben egymás sérelmére bűncselekményt vagy szabálysértést követnének el, akkor milyen jogkövetkezményekre számíthatnak. Az ingatlanban tartózkodó személyek magatartását a rendőrök végig figyelemmel kísérték, és nem tapasztaltak olyan magatartást, ami a figyelemfelhíváson kívül további rendőri intézkedést igényelt volna. Ezután a rendőrök távoztak a helyszínről.

Az intézkedésben M. B. r. törm., R. Zs. r. törm., M. S. r. fztls. és V. Zs. r. örgy. vett részt.

9) V. Zs. r. őrgy. 2012. augusztus 3-án kelt jelentésében F. P. r. fhdgy. 8) pont alatt ismertetett jelentésével egyező módon adta elő a történeteket. Azt csupán annyival egészítette ki, hogy a helyszínre elsőként F. P. r. fhdgy., közrendvédelmi csoportvezető irányítása alatt M. B. r. törm. és R. Zs. r. törm érkezett ki, illetve előadta még, hogy a figyelemfelhívásoknál a rendőrök az intézkedés okát is megjelölték. A r. őrnagy a felvilágosítás ideje alatt érkezett a helyszínre F. P. r. hdgy. kérésére. A korábban nyújtott jogi felvilágosítást megerősítve a szükséges tájékoztatást az érintettek szóban ő is megadta, és felhívta a figyelmet arra, hogy amennyiben egymás sérelmére bűncselekményt vagy szabálysértést követnének el, azzal összefüggésben milyen jogkövetkezményekre számíthatnak.

A r. őrgy. megjegyzi, hogy az intézkedés alkalmával a rendőrségnél rendszeresített – nyári – csapatszolgálati öltözékben jelent meg, amelyen a vonatkozó jogszabályok alapján szükséges jelzések és azonosítók hiánytalanul fellelhetőek voltak, így az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban foglalt előírások maradéktalanul teljesültek, akárcsak a szóbeli tájékoztatás során az Rtv. 20. § (2) bekezdésben foglaltak.

A figyelemfelhívást és jogi felvilágosítást követően – amit az érintett felek tudomásul vettek – a rendőrök helyszínről távoztak. A felek részéről ekkor panasz nem merült fel.

10) M. S. r. ftzls. 2012. augusztus 3-án kelt jelentésében előadta, hogy 2012. június 8-án bűnügyi ügyfeldolgozó munkát végzett a B. Települési Rendőrőrsön polgári ruházatban. 11 óra 30 perckor bement az irodájába V. Zs. r. őrgy., és kérte, hogy menjen el vele egy ingatlanhoz, ahonnan birtokvédelmi végrehajtáshoz kértek rendőri segítséget.

A r. ftzls. jól ismerte az ingatlannal összefüggő körülményeket, mivel korábban vizsgálta a kapcsolódó feljelentéseket: az egyiket például a panaszos férje tette amiatt, hogy a vitatott ingatlanban található és a családi vállalkozás tulajdonát képező használati tárgyakat ismeretlen tettes eltulajdonította; míg egy másik eljárásban a panaszos anyósa tett feljelentést a saját fia, vagyis a panaszos férje ellen magánlaksértés miatt. A felek mindkét ügyben kölcsönösen feljelentették egymást, majd újabb és újabb beadványokkal élve vádolták egymást további bűncselekmények elkövetésével. A nyomozások során megállapítást nyert, hogy a panaszos férje öröklés folytán megszerezte a kérdéses ingatlan ½ részének tulajdonjogát, míg a panaszos anyósa a másik ½ résznek továbbra is a tulajdonosa maradt azzal, hogy holtáig tartó teljes haszonélvezeti jog illeti meg.

Mivel a r. ftzls. néhány nappal korábban személyesen beszélt a panaszos férjével, tudomása volt arról, hogy a haszonélvezeti jog gyakorlásának korlátozása végett keresettel élt a M. Városi Bíróságon, és az ügyében 2012. június 8-ára volt kitűzve tárgyalás. Mivel az érintett feleket – a panaszos anyósát és a panaszost is – a büntetőeljárások miatt már személyesen ismerte a r. ftzls., úgy vélte, hogy segíthet megoldani az esetlegesen felmerülő vitás kérdéseket.

A lakásban a panaszos, a panaszos anyósa és két – a rendőrök előtt ismeretlen személyazonosságú – férfi tartózkodott. A r. ftzls. megérkezésekor a két nő indulatosan kiabált, veszekedett, szinte meg sem lehetett őket szólítani. Kiabálásukból azonban kivehető volt, hogy a vita tárgya ez alkalommal is az ingatlanban tartózkodás joga, valamint a tulajdonlás kérdése, más jellegű sérelmük nem volt.

A r. ftzls. és a r. őrgy. megérkezésekor F. P. r. fhdgy. jelentette az addigi intézkedéseket a r. őrgy.-nak, aki a feleket ismételten jogi felvilágosításban részesítette. A felek a tájékoztatást tudomásul vettek. A rendőrök ezt követően elhagyták a helyszínt.

Azt az ügyvel kapcsolatban a r. ftzls. jelentésében azt is megjegyezte a póthagyatéki eljárás a panaszos apósának hagyatéka kapcsán jelenleg is folyamatban van.

11) S. J. r. őrgy. 2012. június 21-én kelt feljegyzésében előadta, hogy a panaszos anyósával szemben dolog elleni erőszakkal szabálysértési értékre elkövetett lopás [Btk. 316. § (1) és (2) bekezdés II. fordulat d) pontja] miatt feljelentést tett a panaszos férje. A nyomozás kezdő időpontja 2012. június 21., a határideje 2012. augusztus 21.

12) A panaszos a lopás miatti büntetőeljárásban 2012. július 9-én tartott tanúmeghallgatása során előadta, hogy fenntartja a feljelentésében foglaltakat, és a történetéről az alábbiak szerint számolt be.

A kérdéses napon, azaz 2012. június 8-án az ingatlanban összesen 5-en voltak: a panaszos, a panaszos édesanyja, a család egy barátja (U.-B. R.) és a panaszos fia (K. Z.). [A Testület megjegyzi, hogy a jelentésben nincs feltüntetve, de az ötödik személy feltehetően a panaszos anyósa volt].

11 óra előtt a házuktól nem messze megállt egy rendőrautó, majd kb. 11 órakor a házunk előtt egy számára ismeretlen gépkocsi is, amelyből az anyósa és két férfi szállt ki. Ekkor a rendőrök is kiszálltak a szolgálati gépkocsiból, és odamentek a kapuhoz. U.-B. R. kiment, a panaszos pedig videózni akart az ablakból, ekkor azonban rászólt az egyik rendőr, hogy kapcsolja ki a felvevőt, aminek a panaszos eleget tett, majd ő is kiment.

A kapuban a panaszos anyósa a rendőröknek azt kezdte el magyarázni, hogy őt birtokvédelem illeti meg az adott ingatlanon, ezután a rendőrök a panaszost és az ismerőst is intézkedés alá vonták: meghallgatták és igazoltatták. A rendőrök azt tanácsolták a panaszos anyósának, hogy először menjen el velük a rendőrségre, és tegyen vallomást, az anyós azonban nem tágított, mindenáron be akart jutni a házba. Az „embereinek” is mondta, hogy vegyék elő a szerszámokat, és segítsenek neki bejutni a kapun, erre azonban az „emberei” nem reagáltak. Végül kb. 5-10 perc elteltével az anyós egyszer csak nekiment a kapunak, és elkezdte befelé nyomni egészen addig, amíg át nem fért a résen. A panaszos és ismerőse eközben belülről nyomták a kaput, de az egyik rendőr (egy szemüveges férfi) rájuk szólt, hogy hagyják abba. A panaszosék erre elengedték a kaput, így az anyósa végül be tudott menni. A panaszos kiabált a rendőröknek, hogy ezt miért hagyják, a rendőrök azonban csak nézték, mi történik, és engedték, hogy az anyós bemenjen az ingatlan területére, nem szóltak rá. A panaszos álláspontja szerint ezzel a magatartással a rendőrök bűncselekményt követtek el. A panaszos anyósa ezután rögtön berohant a házba, miközben a panaszos és ismerőse döbbsen álltak a kertben, a rendőrök pedig az utcán, mert nem tudtak bemenni.

A panaszos hamarosan az édesanyja kiabálására ocsúdott fel, és berohant a házba. Amikor a nappaliba ért, azt látta, hogy a kislánya a járókában áll neki háttal, és az anyósa a gyermek nyakát, vállát fogva ordít. Ebben a pillanatban ért oda a panaszos édesanyja, aki a gyermeket kikapta az anyós kezéből. Közben mindenki kiabált: a panaszos édesanyja segítségért, a gyermek az ijedtségtől, a panaszos anyósa pedig szitkozódva. Mivel a panaszos látta, hogy a

fia biztonságban van, felkapta a kapu távirányítóját, hogy beengedje a rendőröket is. Amíg ez megtörtént, és mindenki bement a házba, addig a panaszos anyósa nekiállt kiszórni a ruhákat a gardrób szekrényből, sőt addigra már valaki leszakította a kaputelefont is az étkezőben. Az anyós ezek után leszedte a képeket is a falról, miközben a rendőrök tétlenül nézték a történéseket. Amikor a panaszos kérdőőre vonta a rendőröket, hogy miért nem lépnek közbe, csak annyit feleltek neki, hogy nem tudhatják, hogy melyik tárgy kié. Közben a panaszos anyósa egyfolytában kiabált. Később, amikor feljutottak a ház emeletére, a panaszos azt látta, hogy az anyósa ott is rombolt: a képeket leszedte a falakról és az asztalt is fel akarta borítani, ekkor azonban az egyik rendőr rászólt.

Az egyik rendőr felszólította a panaszost, hogy nyissa ki a kaput, aminek a panaszos nem akart eleget tenni, és telefonálni próbált a férjének, a rendőr azonban nem engedte neki, és kivette a készüléket a kezéből. Miután a panaszos végül kinyitotta a kaput, a két civil ruhás személy, akik addig kint váraoztak, felrohant a házhoz. Az egyik megállt a nappali sarkában, és nagy hangon kiabálni kezdett, mindenki figyelmét felhívta a „normális” viselkedésre. A panaszos megjegyzése szerint a férfi majdnem öt percig kiabált. Ezt követően a rendőrök elindultak kifelé, ahová a panaszos is utánuk ment, és szinte sírva könyörgött nekik, hogy ne hagyják magára az anyósával. Erre azonban csupán azt a választ kapták, hogy ha bármilyen incidens történik, menjen be a rendőrségre, majd a rendőrök távoztak.

13) A panaszos a lopás miatti büntetőeljárásban 2012. július 23-án tartott tanúmeghallgatása során előadta, hogy a korábbi jegyzőkönyvben rögzített előadását annyiban szeretné korrigálni, hogy a házba belépve a gyerek állt a járókában a panaszossal szemben, az anyósa pedig háttal. Előadta továbbá, hogy miután a rendőrök elmentek, az anyósa tovább járkált a lakásban, mindenkivel kötekedett, erről videofelvétel is készült, majd pedig kizárta a panaszost a nappaliból. Amikor többszöri kérésre sem engedte be, a panaszos kihívta a házhoz a rendőröket.

Ugyanaz a két rendőr érkezett meg, akik korábban is ott jártak. A rendőrök érkezésekor a panaszos anyósa kinyitotta az ajtót. A rendőrök közölték, hogy nem tudnak többet tenni a helyzet megoldása érdekében, és azt tanácsolták a panaszosnak, hogy ha valami atrocitás éri, tegyen feljelentést. Ezt követően a rendőrök távoztak.

A panaszos megjegyzi, hogy a kulcs a helyiséghez az óta sincs meg, a zárat azonban már kicserélték. A panaszos anyósa bent tartózkodása alatt többször is felszólította a panaszosékat, hogy menjenek el a házból, és mindössze egy órát akart biztosítani a távozásra. Ekkor megérkezett egy férfi, hogy a kapukon a zárat és a kódot lecserélje, akit a panaszos nem akarta beengedni, nehogy kizárják őket az ingatlanból, de a férfi végül is bejutott. A panaszos közölte a férfival, hogy a vitával összefüggésben rendőrségi eljárás van folyamatban, amit követően a férfi dolgvégezetlen távozott.

A panaszos anyósa és a vele érkezett két férfi ezután visszament a házba. Onnan az anyós egymás után dobált ki tárgyakat, miközben a panaszos pedig lefeküdt az ajtóba, hogy ne tudják kizárni őket. Amikor a panaszos édesanyja etetni kezdte az unokáját, a panaszos anyósa ismét hangosan kiabálni kezdett, provokálta a panaszos édesanyját, majd felhívta az ügyvédjét azzal, hogy bejutott a házba, de mindenki őt szidalmazza, és most nem tuja, mit tegyen. A panaszos eközben felhívta a férjét, majd egyszer csak az anyósa és a két férfi szólt neki, hogy nyissa ki a kaput, mert elmennek.

A panaszos szerint az anyósa szándékosan időzítette úgy, hogy az akciója a bírósági tárgyalás idejére essen. A tárgyaláson ugyanis a panaszos anyósának is meg kellett volna jelennie, de kimentette magát a végrehajtásra hivatkozással, aminek azonban ő találta ki az időpontját.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – vizsgálat tárgyává tette azt, hogy az adott helyzetben jelen volt rendőröknek keletkezett-e intézkedési kötelezettségük, és annak megfelelően eleget tettek-e. Értékelte továbbá a panaszos azon kifogását, miszerint az egyik rendőr nem viselte az azonosító számát, és azt is, hogy a rendőrök megfelelő hangmenet alkalmaztak-e a panaszossal szemben.

Vizsgálata során a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a VI. cikkében foglalt magánlakás sérthetlenségéhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A panaszos beadványában elsődlegesen azt kifogásolta, hogy az otthonában 2012. június 8-án zajlott események alkalmával a rendőrség nem avatkozott közbe.

A panaszos beadványában az eset előzményeként rögzíti, hogy a férje édesapja 2011. február 2-án hunyt el, és a panaszos férje örökölte az ingatlan felét, amit a férj édesanyjának hasznélvezeti joga terhel. A férj kapcsolata azonban mintegy egy évvel korábban nagyon megromlott az édesanyjával, az anya több feljelentést is tett a fia ellen, a közös családi cég is végelszámolás alá került. A helyzet következtében Miskolcon ellehetetlenedett az életük. Ezért és mivel sok közüzemi tartozásuk is volt, a miskolci ingatlanjukat eladták, és 2012. március 16-án beköltöztek a B. Települési házba. A panaszos anyósa ezt követően az önkormányzattól birtokvédelmet kért és kapott is, azonban a jegyző nem tudta foganatosítani a végrehajtást, ezért azt tanácsolta a panaszos anyósának, hogy forduljon önálló bírósági végrehajtóhoz.

A legrészletesebb panaszosi előadás – vagyis a panaszos 2012. július 9-én előadott tanúkénti nyilatkozata – szerint a kérdéses napon, azaz 2012. június 8-án az otthonukban tartózkodott az édesanyjával, a család egy barátjával (U.-B. R.) és kisfiával (K. Z.). 11 óra előtt arra lett figyelmes, hogy a házuktól nem messze megáll egy rendőrautó, majd kb. 11 órakor a házuuk előtt egy számára ismeretlen gépkocsi is, amelyből az anyósa és két férfi szállt ki. Ekkor a rendőrök is kiszálltak a szolgálati gépkocsiból, és odamentek a kapuhoz. U.-B. R. kiment, a panaszos pedig videózni akart az ablakból, ekkor azonban rászólt az egyik rendőr, hogy kapcsolja ki a felvevőt, aminek a panaszos eleget tett, majd ő is kiment. A kapuban a panaszos anyósa a rendőröknek azt kezdte el magyarázni, hogy őt birtokvédelem illeti meg az adott ingatlanon, ezután a rendőrök a panaszost és az ismerősét is intézkedés alá vonták: meghallgatták és igazoltatták. A rendőrök azt tanácsolták a panaszos anyósának, hogy először menjen el velük a rendőrségre, és tegyen vallomást, az anyós azonban nem tárgított, mindenáron be akart jutni a házba. Kb. 5-10 perc elteltével az anyós egyszer csak nekiment a kapunak, és elkezdte befelé nyomni egészen addig, amíg át nem fért a résen. A panaszos és ismerőse közben belülről nyomták a kaput, de az egyik rendőr (egy szemüveges férfi) rájuk

szólt, hogy hagyják abba. A panaszos kiabált a rendőröknek, hogy ezt miért hagyják, a rendőrök azonban csak nézték, mi történik, és engedték, hogy az anyós bemenjen az ingatlan területére, nem szóltak rá. A panaszos álláspontja szerint ezzel a magatartással a rendőrök bűncselekményt követtek el. A panaszos anyósa ezután rögtön berohant a házba, miközben a panaszos és ismerőse döbbsen álltak a kertben, a rendőrök pedig az utcán, mert nem tudtak bemenni. A panaszos hamarosan az édesanyja kiabálására ocsúdott fel, és berohant a házba. Amikor a nappaliba ért, azt látta, hogy az anyósa a kisfia nyakát, vállát fogva ordít. Ebben a pillanatban ért oda a panaszos édesanyja, aki a gyermeket kikapta az anyós kezéből. Közben mindenki kiabált: a panaszos édesanyja segítségért, a gyermek az ijedségtől, a panaszos anyósa pedig szitkozódva. Mivel a panaszos látta, hogy a fia biztonságban van, felkapta a kapu távirányítóját, hogy beengedje a rendőröket is. Amíg ez megtörtént, és mindenki beért a házba, addig a panaszos anyósa nekiállt kiszórni a ruhákat a gardrószelekrényből, sőt addigra már valaki leszakította a kaputelefont is az étkezőben. Az anyós ezek után leszedte a képeket is a falról, miközben a rendőrök tétlenül nézték a történéseket. Amikor a panaszos kérdőőre vonta a rendőröket, hogy miért nem lépnek közbe, csak annyit feleltek neki, hogy nem tudhatják, hogy melyik tárgy kié. Közben a panaszos anyósa egyfolytában kiabált. Később, amikor feljutottak a ház emeletére, a panaszos azt látta, hogy az anyósa ott is rombolt: a képeket leszedte a falakról és az asztalt is fel akarta borítani, ekkor azonban az egyik rendőr rászólt. Az egyik rendőr felszólította a panaszost, hogy nyissa ki a kaput, aminek a panaszos nem akart eleget tenni, és telefonálni próbált a férjének, a rendőr azonban nem engedte neki, és kivette a készüléket a kezéből. Miután a panaszos végül kinyitotta a kaput, a két civil ruhás személy, akik addig kint várakoztak, felrohant a házhoz. Az egyik megállt a nappali sarkában, és nagy hangon kiabálni kezdett, mindenki figyelmét felhívta a „normális” viselkedésre. A panaszos megjegyzése szerint a férfi majdnem öt percig kiabált. Ezt követően a rendőrök elindultak kifelé, ahová a panaszos is utánuk ment, és szinte sírva könyörgött nekik, hogy ne hagyják magára az anyósával. Erre azonban csupán azt a választ kapta, hogy ha bármilyen incidens történik, menjen be a rendőrségre, majd a rendőrök távoztak. A panaszos szerint nem történt volna meg a fent említett esemény, ha a helyszínen tartózkodó rendőrök nem asszisztálnak az anyós cselekményeinek. Különösen sérelmezi a panaszos F. P. r. főhadnagynak, a B. Települési Rendőrőrs parancsnokhelyettesének cinikus, gúnyos, nemtörődöm hozzáállását.

A rendőrségi iratok a következőkről számolnak be. R. Zs. r. törm. és M. B. r. törm. 2012. június 8-án kelt jelentésükben előadták, hogy aznap 11 órakor jelentek meg a panaszos lakóhelyéül szolgáló ingatlannál, mivel oda „karhatalmi biztosítást” kértek. A helyszínen jelen volt: a panaszos anyósa, N. Z., és F. B. A panaszos anyósa a helyszínen a városi jegyzője által kiállított irattal igazolta, hogy az adott lakcímen birtokvédelem végrehajtására jogosult, bemutatta továbbá a jegyző végzését, amely arról rendelkezett, hogy a panaszos férje köteles a lakóház új kulcsait édesanyjának (a panaszos anyósának) átadni, a kapuról a láncokat leszedni, azok távirányítóval való működtetését nem gátolni, valamint az ingatlant elhagyni. Ezt követően a panaszos anyósa bejutott az ingatlan kapuján, körbejárta az épületet, majd megkereste és ellenőrizte az ott hátrahagyott személyes dolgait. A helyszínen jelen lévő két hölgy – a panaszos és anyósa – között folyamatos volt a szóváltás, ezért a rendőrök felhívták a figyelmüket a társadalmi együttélés szabályaira, majd távoztak a helyszínről. Később az ügyelet a járőröket visszairányította a panaszos címére, mivel a panaszos a rendőrségen arról tett bejelentést, hogy az anyósa szakembereket hívott a házhoz, hogy a nyílászárókon a zárat lecseréltesse. A rendőrök ezt követően ismét megjelentek a panaszos címén, és a feleket jogi felvilágosításban részesítették. F. P. r. fhdgy. jelentése arról számol be, hogy mivel a panaszos családja nem tett eleget a végzésben meghatározottaknak, az ingatlanba nem kívánták beengedni a panaszos anyósát, utóbbi erővel benyomta az

elektromos kaput, és bement az ingatlan területére. Az elektromos kapunak belülről U.-B. R. ellentartott, de csak annyira, hogy azon a panaszos anyósa sérülés nélkül be tudott jutni. A bejutást követően az anyós az épületbe ment, ahol heves szóváltásba keveredett a bent tartózkodó személyekkel. A biztosításban résztvevő rendőrök a tulajdonos kérésére, testi épségének biztosítása érdekében követték őt az épületbe. A házban az érintett felek között heves viták folytak, amit a felek mobiltelefonokkal folyamatosan rögzítettek. A vita hevében a r. fhdgy. több alkalommal felszólította a feleket, hogy tartsák be a társadalmi együttélés alapvető szabályait. A figyelemfelhívást követően a feleknek a szükséges jogi felvilágosítást is megadta azzal összefüggésben, hogy amennyiben egymás sérelmére bűncselekményt vagy szabálysértést követnének el, akkor milyen jogkövetkezményekre számíthatnak. Az ingatlanban tartózkodó személyek magatartását a rendőrök végig figyelemmel kísérték, és nem tapasztaltak olyan magatartást, ami a figyelemfelhíváson kívül további rendőri intézkedést igényelt volna. Ezután a rendőrök távoztak a helyszínről.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”.

A hivatkozott jogszabályhely értelmében – a konkrét eset kapcsán – a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a panaszos előadása, illetve a rendőrség tudomására jutott további információk alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőrök megtettek-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák őket felhatalmazták és kötelezték annak érdekében, hogy a panaszos sérelmeit orvosolják.

a) A rendőrök jelentéseikben úgy nyilatkoztak, hogy a sérelmezett események idején azért jelentek meg a panaszos lakóhelyéül szolgáló ingatlannál, mivel oda „karhatalmi biztosítást” kértek. A panaszos és a rendőrök egyaránt arról számoltak be továbbá, hogy a panaszos anyósa a rendőröket úgy tájékoztatta: birtokvédelmet kért és kapott is az adott ingatlan vonatkozásában a jegyzőtől, amely állítását iratokkal is alátámasztotta. Megállapítható volt továbbá, hogy a panaszos anyósa 1/2 részben az ingatlan tulajdonosa, illetve a másik 1/2 rész vonatkozásában haszonélvezője.

A panaszos és a rendőri előadás ismeretében a Testület vizsgálta, hogy a rendőrségnek volt-e közreműködési kötelezettsége a panaszos anyósát illető jogérvényesítésben.

A végrehajtási eljárásban való rendőri közreműködés szabályait a Szolgálati Szabályzat 37. §-a taglalja. Ezen rendelkezések értelmében „az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonságáért megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszer-cselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá – ha a végrehajtási kényszer-cselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri – végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszer-cselekményt”.

Megállapítható, hogy a konkrét esetben nem zajlott állami és a helyi önkormányzati szerv által foganatosított végrehajtás, így a rendőrséget az adott helyzetben – a panaszos anyósának bejelentése, kérése alapján – nem terhelte közreműködési kötelezettség.

A rendőrök ezért helyesen jártak el, és magatartásukkal nem valósítottak meg mulasztást akkor, amikor a panaszos anyósa által eléjük tárt iratok alapján nem fogantatosítottak rendőri intézkedést.

b) A Testület ezen felül köteles volt azt is megvizsgálni, hogy az adott helyen és időben a panaszos sérelmére megvalósult-e egyéb olyan jogellenes cselekmény, illetve felmerült-e ilyen cselekmény gyanúja, ami a rendőrség oldalán ugyancsak intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

i) A panaszos azon kifogása kapcsán, miszerint az anyósa jogtalanul hatolt be az ingatlan területére, felmerülhetett a magánlaksértés szabálysértés elkövetésének a gyanúja.

A kérdés megítélésével összefüggésben a Testület fontosnak tartja, hogy utaljon töretlen gyakorlatára, amely szerint az intézkedés alapjául szolgáló jogellenes cselekmény – akár szabálysértés, akár bűncselekmény – tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőügyben eljáró, illetőleg a szabálysértési hatóságok szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján olyan esetekben, amikor a rendőrség valamely intézkedést vagy intézkedés-sorozatot azzal indokol, hogy azt az érintett által vélhetően elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés alapozta meg, a Testület azt vizsgálja (az érintett vétkességének kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e. A Testület ezen gyakorlata az alábbi pontok vonatkozásában is irányadó.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 166. §-a értelmében a magánlaksértés szabálysértését valósítja meg az, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel bemegy, vagy ott bennmarad, úgyszintén aki mást akadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen, szabálysértést követ el.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 176. §-a értelmében pedig magánlaksértés vétségét követi el, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel, hivatalos eljárás színlelésével bemegy, vagy ott bent marad.

Ezen jogszabályi rendelkezéseket összevetve a Testület rendelkezésére álló – és a panaszos által is megerősített – azon információkkal, hogy a panaszos anyósa az ingatlan ½ részének a tulajdonosa, másik ½ részének pedig haszonélvezője, továbbá a jegyző őt birtokvédelemben is részesítette, a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőröknek nem volt az adott helyzetben jogszabályi felhatalmazásuk arra, hogy a panaszos anyósát megakadályozzák abban, hogy az ingatlanba bemenjen, illetőleg ott bent maradjon. A rendőrök ezért intézkedés hiányában sem valósították meg a panaszos magánlakás sérthetetlenségéhez való alapvető jogának a megsértését.

Ugyanezen jogszabályhelyekre tekintettel jelenthető ki továbbá az is jelen ügy kapcsán, hogy a rendőrök akkor is jogszerűen jártak el, amikor a panaszost és a család barátját arra szólították fel, hogy ne tartsanak ellent a kapunál, és ne gátolják a panaszos anyósát abban, hogy a kapun bemenjen.

ii) A panaszos azon kifogásai kapcsán miszerint az anyósa a házban kiabált, leszedte a falakról a fényképeket és szétdobálta a berendezési tárgyakat, a Testület a következő megállapításokat teszi.

A panaszosi előadás alapján a konkrét esetben felmerült annak a gyanúja, hogy a panaszos anyósa a sérelmezett események idején megvalósította a garázdaság szabálysértési vagy bűncselekményi alakzatát, vagy esetleg a rongálás szabálysértési alakzatát.

A Szabs. tv. 170. §-a értelmében a garázdaság szabálysértését követi el, aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, szabálysértést követ el.

A Szabs. tv. 177. §-a szerint pedig tulajdon elleni szabálysértést valósít meg, aki ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva szándékos rongálást követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli.

A Testület a helyzet értékelése körében utal a BH2010. 177 számú egyedi döntés megállapításaira: „az 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 271. § (1) bekezdése szerint garázdaság vétségét követi el, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkoztatást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg. Ennélfogva a bűncselekmény megvalósulásának 3 együttes (konjunktív) feltétele az elkövetési magatartás kihívó közösségellenessége, erőszakos jellege, valamint annak másokban megbotránkoztatás vagy riadalom keltésére való alkalmassága. A lakáson belül, nem nyilvános helyen, családi kapcsolatban történt támadó fellépés – e körülmények folytán – általában nem, így jelen esetben sem adnak alapot a köznyugalom megzavarásának (megbotránkoztatásra, riadalomkeltésre alkalmas kihívóan közösségellenesség) megállapítására.”

A rendőrségi iratokban a történetek kapcsán az szerepel, hogy miután a panaszos anyósa bejutott az ingatlan kapuján, körbejárta az épületet, majd megkereste és ellenőrizte az ott hátrahagyott személyes dolgait. A helyszínen jelen lévő két hölgy – a panaszos és anyósa – az épületben heves szóváltásba keveredett. A biztosításban résztvevő rendőrök az anyós kérésére, testi épségének biztosítása érdekében követték őt az épületbe. A házban az érintett felek között heves viták folytak, amit a felek mobiltelefonokkal folyamatosan rögzítettek. A vita hevében a r. fhdgy. több alkalommal felszólította a feleket, hogy tartsák be a társadalmi együttélés alapvető szabályait. A figyelemfelhívást követően a feleknek a szükséges jogi felvilágosítást is megadta azzal összefüggésben, hogy amennyiben egymás sérelmére bűncselekményt vagy szabálysértést követnének el, akkor milyen jogkövetkezményekre számíthatnak. Az ingatlanban tartózkodó személyek magatartását a rendőrök végig figyelemmel kísérték, és nem tapasztaltak olyan magatartást, ami a figyelemfelhíváson kívül további rendőri intézkedést igényelt volna.

Az események ismertetésében a Testület ellentmondást tapasztalt a felek előadásában: a rendőrök ugyanis arról számolnak be, hogy a panaszos és az anyósa között hangos és heves szóváltás alakult ki, nem állítják ugyanakkor, hogy az anyós a házban fényképeket, tárgyakat dobált volna le, vagy a berendezésben más módon kárt okozott volna.

Figyelemmel a hivatkozott jogszabályi rendelkezésekre és egyedi döntésre, illetve a fent utalt ellentmondásra, amelyet a rendelkezésre álló információk alapján nem volt képes feloldani, a Testület arra a megállapításra jutott, hogy az adott helyzetben nem volt megállapítható olyan jogellenes cselekmény gyanúja, ami a rendőrök oldalán egyértelműen intézkedési kötelezettséget keletkeztetett volna.

Nem volt megállapítható ezért mulasztás az intézkedő rendőrök részéről abban az összefüggésben, hogy nem avatkoztak közbe a panaszos otthonában történt eseményekbe, és a panaszos anyósát nem vonták valamely jogellenes cselekmény gyanúja miatt intézkedés alá, ezért nem volt megállapítható az érintett események kapcsán a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértése sem.

iii) A panaszos sérelmezi továbbá, hogy amikor a kapunál állt, az édesanyja kiabálására ocsúdott fel, és berohant a házba. A nappaliba érve azt látta, hogy az anyósa a kisfia nyakát, vállát fogva ordít. Ezután, amikor látta, hogy a gyermeke biztonságban van, kinyitotta a rendőröknek a kaput, és őket is beengedte a házba. Arról nem tesz említést, hogy a gyermekét érintő történésekről ezután beszámolt-e a rendőröknek.

A rendőrségi iratok ilyen eseményekről egyáltalán nem tesznek említést, sőt azt tartalmazzák, hogy a rendőrök a panaszos anyósával együtt, az ő testi épségének megóvása érdekében mentek be az ingatlan területére. Arról azonban, hogy a panaszos anyósa a házban a panaszos gyermekét érintően bármilyen magatartást tanúsított volna, nem számolnak be.

Az érintettek előadásában a Testület ezen a ponton ismét ellentmondást tapasztalt, amelyet a rendelkezésére álló eszközök segítségével nem tudott feloldani. Nem volt tehát egyértelműen körvonalazható olyan konkrét magatartás, aminek tanúsításával a panaszos anyósa által a panaszos fiának a sérelmére elkövetett jogellenes cselekmény olyan fokú gyanúja merült volna fel, ami az adott helyzetben a rendőrök oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület ezért a panaszos azon kifogása kapcsán, hogy az anyósa a gyermeke sérelmére jogellenes cselekményt valósított meg, amely miatt a rendőrök vele szemben ugyancsak nem intézkedtek, arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök oldalán mulasztás, illetve azzal összefüggésben a panaszos oldalán a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog megsértése nem megállapítható.

2) A panaszos beadványában kifogásolja, hogy a városi rendőrőrs parancsnokának helyettese a sérelmezett események idején nem viselt azonosítót.

V. Zs. r. őrgy. a panaszos előadására reagálva jelentésében úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés alkalmával a rendőrségnél rendszeresített – nyári – csapatszolgálati öltözékben jelent meg, amelyen a vonatkozó jogszabályok alapján szükséges jelzések és azonosítók

hiánytalanul fellelhetőek voltak, így az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban foglalt előírások maradéktalanul teljesültek.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdés értelmében a rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.

A rendőrök azonosításával összefüggő a rendelkezéseknek a Testület garanciális jelentőséget tulajdonít, hiszen az így kapott tájékoztatás alapján kerül az intézkedés alá vont személy olyan helyzetbe, hogy képes legyen megítélni a rendőri fellépés jogszerűségét, és megfelelően tudjon élni a panaszhoz és a jogorvoslathoz való jogával.

A konkrét esetben a felek előadásában ellentmondás volt tapasztalható azzal kapcsolatosan, hogy az érintett r. őrnagy az intézkedés idején viselt-e egyenruháján azonosító számot, ami a hivatkozott törvényi rendelkezés értelmében kötelessége volt. Mivel a Testület ezt az ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján nem tudta feloldani, nem tudta egyértelműen sem megállapítani, sem pedig kizárni, hogy a rendőr a panaszos által utalt szabályszegést megvalósította-e.

A Testület ezért felelősséggel csupán annyit rögzíthetett a panaszos kifogását érintően, hogy az adott esetben az azonosító szám viselésével kapcsolatos mulasztás, és amiatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértése nem volt megállapítható.

3) A panaszos szintén kifogásolja, hogy a rendőrök a házban ordítottak az anyósával, és nem voltak tekintettel arra, hogy van ott egy kisgyermek is.

M. S. r. ftzls. jelentésében arról számol be, hogy a sérelmezett események idején az érintett lakásban a panaszos, a panaszos anyósa és két – a rendőrök előtt ismeretlen személyazonosságú – férfi tartózkodott. A r. ftzls. megérkezésekor a két nő indulatosan kiabált, veszekedett, szinte meg sem lehetett őket szólítani. Kiabálásukból azonban kivehető volt, hogy a vita tárgya ez alkalommal is az ingatlanban tartózkodás joga, valamint a tulajdonlás kérdése, más jellegű sérelmük nem volt. A r. ftzls. előadását arról, hogy a panaszos és az anyósa között a házban heves vita folyt, a többi rendőri jelentés is megerősíti. Arról ugyanakkor, hogy a rendőrök kiabáltak volna akár a panaszossal, akár mással, a jelentések nem szólnak.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakra. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független

Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely – bár legfőképp megsértése következményei tekintetében el kell választani a jogi normáktól, néha céljai és rendelkezései a jogi normákéival egybeesnek – megtestesíti az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgál, illetve morális alapot biztosít a Rendőrség számára. Az Országos Rendőrfőkapitány e nyilatkozat aláírásával vállalta, hogy mindent megtesz azért, hogy érvényt szerezzen a benne foglaltak érvényesüléséért. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrre vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá a korábbi állásfoglalásaiban [pl.: 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalása Indokolása II. részének 3. pont] megfogalmazottakat jelen esetben is irányadónak tartja, eszerint: „A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Az országos rendőrfőkapitány ezen indokolással is egyetértett 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában, és a vizsgált panasznak helyt adott. Az országos rendőrfőkapitány mindkét határozatában a panaszosok „aktív”, esetleg „provokatív” közrehatását illetően azt is kimondta, hogy „az intézkedés alá vont személy provokatív, durva, sértő magatartása nem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A konkrét esetben a panaszos maga sem tagadta, hogy közte és az anyósa között vita folyt, kiabáltak egymással, az ugyanakkor azt, hogy az események ideje alatt valamelyik rendőr is olyan magatartást tanúsított volna, amely nem felelt meg a fent kifejtett elvárásoknak, a Testület a rendelkezésre álló információk alapján nem találta igazoltnak.

A Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét e tekintetben nem tudta megállapítani.

IV.

A fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrök magatartásukkal nem valósítottak meg mulasztást akkor, amikor a panaszos anyósa által eléjük tárt iratok alapján nem fogadosítottak rendőri intézkedést. Arra a megállapításra jutott továbbá, hogy a rendőröknek

nem volt az adott helyzetben jogszabályi felhatalmazásuk arra, hogy a panaszos anyósát megakadályozzák abban, hogy az ingatlanba bemenjen, illetőleg ott bent maradjon, a rendőrök ezért intézkedés hiányában sem valósították meg a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez való alapvető jogának a megsértését. Nem volt megállapítható továbbá mulasztás az intézkedő rendőrök részéről abban az összefüggésben sem, hogy nem avatkoztak közbe a panaszos otthonában történt eseményekbe, és a panaszos anyósát nem vonták valamely jogellenes cselekmény gyanúja miatt intézkedés alá, ezért nem volt megállapítható az érintett események kapcsán a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértése. A Testület továbbá a panaszos azon kifogása kapcsán, hogy az anyósa a gyermeke sérelmére jogellenes cselekményt valósított meg, amely miatt a rendőrök vele szemben ugyancsak nem intézkedtek, szintén arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök oldalán mulasztás, illetve azzal összefüggésben a panaszos oldalán a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog megsértése nem megállapítható. A Testület az azonosító szám viselésével kapcsolatos mulasztással összefüggésben felelősséggel csupán annyit rögzíthetett, hogy a rendőri szabályszegés és amiatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértése nem megállapítható. Nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben sem, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét e tekintetben nem tudta megállapítani.

Mivel a panaszos kifogásaival összefüggésben az ügyben alapjogsértés nem valósult meg, illetve nem volt megállapítható, a panasz és az iratok áttételének lett volna helye az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez. Mivel azonban a panaszos az áttétel ellen előzetesen tiltakozott, a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az eljárást megszüntette.

Budapest, 2012. december 19.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag